

ISSN 1335-664X

2/2011

OBČASNÍK KNIHOVNÍKOV BRATISLAVSKÉHO KRAJA 2/11

**(bulletin Krajskej pobočky
Spolku slovenských knihovníkov
Bratislavského kraja)**

**VYDAVATEĽ,
TLAČ A REDAKCIA**
Knížnica Ružinov
Tomášikova 25
821 01 Bratislava
IČO: 226 815
Tel: 02/44 45 47 04
Fax: 02/44 45 60 36
E-mail:
kniznica@kniznica-ruzinov.sk

**ZODPOVEDNÝ
REDAKTOR**
PhDr. Darina Horáková

**VÝKONNÝ
REDAKTOR**
(aj DTP)
Mgr. Peter Kuzma

REDAKČNÁ RADA
Mgr. Jana Vozníková
(predseda)
Mgr. Anna Gašparovičová
PhDr. Anna Faklová
Mgr. Daniela Tóthová
Mgr. Katarína Kyseľová
Mgr. Helena Mlejová
Mgr. Tomáš Fiala

**Mgr. Martin Longa
Mgr. Michal Sliacky
Mgr. Peter Kuzma**

**MIESTO
A DÁTUM VYDANIA**
Bratislava, 1. 12. 2011
(ako 2. číslo v roku 2011,
celkove 23.)

Vychádza 2 x ročne

Evid. č.: EV 981/08 (MK SR)

Zadarmo
(distribúované len pre
členov Krajskej pobočky
SSK BK)

TYP PÍSMO
Times New Roman

NÁKLAD
100 výtlačkov

**REDAKČNÁ
UZÁVIERKA**
21. 11. 2011

**K R A J S K Á P O B O Č K A
S P O L K U S L O V E N S K Ý C H K N I H O V N Í K O V
B R A T I S L A V S K É H O K R A J A
K N I Ž N I C A R U Ž I N O V
B R A T I S L A V A**

ISSN 1335-664X

**O B Č A S N Í K
K N I H O V N Í K O V
B R A T I S L A V S K É H O
K R A J A**

Ročník 12

Rok 2011

Číslo 2

O B S A H

- 1. Peter Kuzma: Či sa to niekomu páči a či nie, ale nestíhame ... (5)**
- 2. Príhovor predsedníčky KP SSK BK Jany Vozníkovej (7)**
- 3. Eva Šulajová: Prieskum čitateľských záujmov a spokojnosti s výpožičnými službami 2011 (10)**
- 4. Lýdia Čelková: Knižnice na Bibliotéke 2011 (18)**
- 5. Lýdia Čelková: Jubileum po celý rok (20)**
- 6. Informácie, poznámky, jubileá, udalosti, blahoželanania ... (21)**

Autori príspevkov

Mgr. Jana Vozníková - Knižnica Bratislava - Nové Mesto
(jana.voznikova@kbnm.sk)

Mgr. Eva Šulajová - Mestská knižnica v Bratislave
(eva.sulajova@mestskakniznica.sk)

PhDr. Lýdia Čelková - ÚK SAV
ludmila.celkova@savba.sk

Mgr. Peter Kuzma - Knižnica Ružinov, Bratislava
(kuzma@kniznica-ruzinov.sk)

**Ani tento tradičný úvod nechce byť
prehnane optimistický ...**

Či sa to niekomu páči a či nie, ale nestíhame ...

Trošku o tom, niečo o inom, aj o tom a o tom by sa patrilo zmieniť, aj o hentom... Spomeňte si na moje slová spred rokov, keď sme začali Občasník vydávať. Bude taký, akým si ho členská základňa vyformuje, inými slovami, čo doňho vloží a čím ho naplní... Aj keď vydavateľ a redakčná rada sa držia hrdinsky a statočne sa snažia „formovať“, nie je to jednoduché. Ako doba a svet okolo nás. Jednoducho, nestíhame... Nie príliš široký okruh prispievateľov do Občasníka má aj iné povinnosti a nemožno preto očakávať, že príspevkov bude dostatok a že si každý príde na svoje. Nestíhanie je jednoducho znakom tejto doby. Možno aj akousi módnou záležitosťou. Chcem tým len naznačiť, že Občasník patrí celej členskej základni, a nie len členom výboru Krajskej pobočky SSK BK a redakčnej rade.

A tak tušiac, že prihára, už som sa hotoval, že celé číslo budem musieť nejako „zlepiť“ aj keby čo bolo. Veď som nejaký Výkonný a nenechám sa zahanbiť... Vo chvíľach najťažších zrazu prišiel mejl od dr. Lýdie Čelkovej, dlhoročnej kolegyne ešte z čias fungovania samostatného stánočku (rozumej stálej expozície) Slovenskej asociácie knižníc počas každoročných medzinárodných knižných trhov s názvom Bibliotéka, Ej, to boli veru časy, bist'u...! Vraj či by sa nenašlo v Občasníku trochu miesta pre pár drobností... A tak ich tu máme. Drobnosti, ale podstatné... Aj Mestská knižnica sa ozvala. Mgr. Eva Šulajová je pravidelným dlhoročným prispievateľom do Občasníka, určite by sa našli ešte aj ďalší, ktorí z času na

čas niečo pošlú. Napríklad aj kolegyne z Malokarpatskej knižnice v Pezinku pod vedením pani riaditeľky Mgr. Anny Gašparovičovej alebo Mgr. Eva Ciferská z Bibiany.

Z finančných dôvodov musí vydavateľ Občasnika obmedziť počet vydávaných výtlačkov. Dospel som k tomu aj po konzultácii s tajomníčkou SSK p. Weissovou (spravuje databázu členskej základne), keď vysvitlo, že počet nepracujúcich členov (seniorov) je nižší ako 100, a tak Občasník v hmotnej podobe môže byť distribuovaný predovšetkým tejto kategórii. Veď takmer všetko je na webe, aj Občasník tu nájdú tí, ktorí majú prístup k internetu a počítaču. Mnohí „fejsbukujú“, podaktorí ešte „blogujú“ a podobne. Čiže debata a výmena názorov je možná v elektronickej podobe (preto aj zrejme mnohí členovia orientujú svoje aktivity prevažne týmto smerom), ale to nie je časopis v tom pravom slova zmysle.

Srdiečko mi stislo žiaľom po prečítaní článku „Sestry berú menej ako knihovník“ v Hospodárskych novinách z 25. novembra tohto roku. Už aj preto, že toto prirovnanie je prinajmenšom nevhodné a zavádzajúce. Autor článku zameral svoju pozornosť v rámci štatistickej kategórie „verejné služby“ nesprávnym smerom. Možno by „skromnému“ počtu „skromne“ platených slovenských knihovníkov dobre padlo aj zopár nočných či víkendových služieb na prílepenie, len neviem, kto by ich - presnejšie povedané - z čoho by ich knižnice zaplatili.

Smernica IFLA pre služby verejných knižníc, ktorú sme si mohli prečítať v časopise Knižnica v preklade Ing. S. Stasselovej, je určite inšpiratívna a morálne zaväzujúca, len treba dodať, že pre všetky zúčastnené strany v reťazci, nielen pre knižnice samotné.

Myslím, že napriek mnohým skutočnostiam toto číslo obsahuje niekoľko celkom zaujímavých článkov plných postrehov a zdantlivých maličkostí, ktoré ale maličkosťami vôbec nie sú.

Porozhliadnime sa okolo seba, priatelia, a zamyslime sa.

Výkonný

**Príhovor predsedníčky
Krajskej pobočky SSK Bratislavského kraja ...**

**Vážené kolegyně, kolegovia,
milí priatelia - knihovníci !**

Keby som mala definovať, čo je charakteristické pre knihovnícke odmeriavanie času, na um mi schádzajú povinné štatistické výkazy. Nedávno sme s úľavou dokončili tie za rok 2010 a už nás čakajú nové. A pomedzi tento štatistikami limitovaný knihovnícky čas, množstvo aktivít – viac či menej medializovaných, s dlhodobou tradíciou i takých, ktoré by sa tradičnými stať chceli.

Často sa u ľudí a nielen mladších vekových kategórií stretávam s názorom, že knihovníctvo je nudná, jednotvárna práca. A ešte častejšie s vyjadrením uchádzačov o prácu v knižnici : Mám rád knihy, rád čítam, rád by som u vás pracoval.

Nuž, všetci tí, čo v knižniciach skutočne pracujeme, vieme, že knihovníctvo je všetko možné iné, len nie nuda a že ak skutočne robíme svoju prácu na plno, či už je to konzultačná a výpožičná služba, metodika, spracovanie dokumentov, či iné knihovnícke a informačné činnosti, veľa času na čítanie kníh nemáme – snáď až po práci, ak človek práve nenocuje v knižnici alebo nepríde unavený z tej „nudy“ tak, že zaspí skôr, než otvorí knihu.

A čo sa týka samotného knihovníka – je to tvor neskutočne originálny, tvorivý, vynaliezavý (častokrát mu nič iné nezostáva), všestranne nadaný a určite schopný aj baviť sa. Je úžasné sledovať všetky polohy a možnosti, ktoré knihovníctvo ako profesia ponúka v rámci realizácie. Od akademických, vedeckých, špecializovaných až po verejné knižnice. Od prípravy vedeckých konferencií, vzdelá-

vacích aktivít, správy špecializovaných programov a tvorby odborných materiálov, po možnosť práce so všetkými vekovými kategóriami, možnosť vplyvu na výchovu a vzťah ku vzdelávaniu ďalších generácií.

V tomto roku som mala možnosť sledovať a zúčastňovať sa rôznych knihovníckych aktivít v rámci Slovenska, stretnúť sa aj s knihovníkmi zo zahraničia. V mnohom sa ešte máme čo učiť, ale v mnohom sa môžu učiť od nás. Podmienky, v akých pripravujú naši knihovníci svoje aktivity, sú skutočne neporovnateľné s mnohými vyspelejšími krajinami. Avšak výstupy, ktoré dosahujeme, sú častokrát práve v ponímaní zahraničných návštevníkov obdivuhodné.

Stačí za všetky spomenúť jedno z tých medializovanejších podujatí, akým je Noc s Andersenom, ktoré každoročne v rámci našej krajskej pobočky SSK podporujeme aspoň symbolickou finančnou čiastkou. Nadšenie, kreativita, fantázia a obetavosť mnohých knihovníkov pri vymýšľaní a príprave rozmanitých tém a spracovaní je neuveriteľná. A to nespomínam herecké a výtvarné stvárnenie mnohých iných detských podujatí, besied, netradičných spôsobov práce s literárnym textom.

V tejto oblasti sa ešte máme čo učiť od našich českých kolegov. Práve možnosť využitia literárneho textu nielen na čítanie, ale i na hru, dramatizáciu, pantomímu, zážitkové čítanie bola témou workshopu, ktorý sme tohto roku pripravili pre našich členov – knihovníkov SSK KP BK. Workshop sa konal v septembri v Knížnici Bratislava- Nové Mesto a vynikajúcou lektorkou bola Ivetka Novotná z chrudimskej knižnice. Tí, čo sa zúčastnili, určite získali množstvo námetov ako čítanie spraviť pre deti zábavným a zároveň ich nenásilnou formou naučiť pochopiť a spracovať literárny text.

Nesporne rovnako prínosným bol aj celoslovenský seminár s medzinárodnou účasťou, pod názvom Biblioterapia a jej využitie v knihovníckej praxi, ktorý sme pod záštitou Spolku slovenských knihovníkov v spolupráci s Univerzitnou knižnicou a Centrom vedecko-technických informácií pripravili v novembri 2011.

Za naše cestovateľské aktivity patrí poďakovanie Helenke Mlejovej z Mestkej knižnice – kolegovia, ktorí mali možnosť zúčastniť sa exkurzií do Viedne a Brna si priniesli množstvo nových podnetov, ktoré sa dajú využiť aj v našich podmienkach a poslúžia ako inšpirácia. Hlavne to však bola zábava a možno trocha aj zmena, spoznávanie nových miest, ľudí ale aj samých seba navzájom.

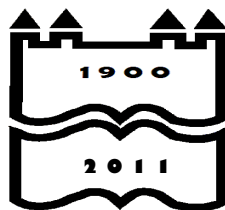
Čaká nás ešte vyhodnotenie ankety o naj... knihovníka roka a spoločné vianočné posedenie. Bez ohľadu na výsledky ankety a ocenených, pre mňa sú naj... všetci knihovníci, ktorí svoju prácu neberú len ako prácu. Je pre nich aj záľubou, zábavou a možnosťou sebarealizácie. Ktorí sú ochotní robiť aj navyše, bez nároku na náhradné voľná a finančné ocenenie.

Rok 2012 by mal byť podľa katastrofických scenárov vykladačov rôznych znamení a kalendárov rokom zániku. Číslo dva však v numerológii znamená spoluprácu, stretávanie sa. Ja osobne verím, že dve dvojky v čísle roku nám prinesú viacej možností stretávať sa pri ďalších spoločných aktivitách. A ak má niečo zaniknúť, tak nech sú to zbytočné a nikam nevedúce spory či už v rámci knižničkej pospolitosti ale i spoločnosti ako takej.

Krásne Vianoce a úspešný štart do nového roku!

Jana Vozníková

**Zaujímavý a nasledovateľný prieskum v
Mestskej knižnici v Bratislave ...**

Eva Šulajová

**Prieskum čitateľských záujmov a spokojnosti
s výpožičnými službami 2011**

Mestská knižnica v Bratislave (ďalej len knižnica) od 1. 4. do 30. 6. 2011 realizovala na svojich pracoviskách *Prieskum čitateľských záujmov a spokojnosti s výpožičnými službami*, aby získala prehľad o svojich službách pre verejnosť. Prieskum sa realizoval pod hlavičkou 111. výročia založenia knižnice a zároveň tvoril súčasť projektu nákupu nových kníh v roku 2011 v Dotačnom systéme Ministerstva kultúry SR na rok 2011.

Dotazníky k prieskumu boli vypracované pre deti do 15 rokov a pre dospelých. V tlačenej podobe boli prístupné na všetkých pracoviskách knižnice, v elektronickej podobe boli k dispozícii na vlastnej webovej stránke knižnice aj na portáli Infolib. Respondenti uprednostnili tlačенú podobu dotazníkov - vyplnilo ju 64,8 % respondentov. V 2. polroku 2011 sme z prieskumu spracovali pre interné potreby knižnice podrobné výsledky.

Z tých, ktorí sa do anonymného prieskumu zapojili, bolo 80,6 % dospelých občanov a 19,4 % detí do 15 rokov. Až 91,7 % respondentov prieskumu bolo registrovanými čitateľmi knižnice, čo naznačilo, že knižnicu poznajú a pravidelne navštevujú za účelom využívania knižnično-informačných služieb.

V zastúpení respondentov prevažovali ženy a dievčatá do 15 rokov (70,4 %). Muži a chlapci do 15 rokov boli v menšine (27,8 %). Priemerný vek dospelých respondentov bol 34,5 roka, priemerný vek detských respondentov bol 10,4 roka. Vo vzdelaní respon-

dentov prevažovalo vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa (41,7 %). 25,9 % malo stredoškolské vzdelanie a 19,4 % práve navštevovalo základnú školu. Zvyšné malé percentá tvorilo základné vzdelanie, VŠ 1. a 3. stupeň a prázdne odpovede.

Tento príspevok k výsledkom prieskumu nemá čitateľa zaťažiť strohou štatistikou. Má poskytnúť pohľad na oblasti, ktoré sú dôležité vo všetkých verejných knižniciach (čitateľské záujmy kontra knižničný fond, služby) a na zmyslupnosť komunikácie s tými, ktorí knižnicu navštevujú.

Knižnica zisťovala - ako naznačil aj názov prieskumu - čitateľské záujmy respondentov a spokojnosť s jej výpožičnými službami.

1. Čitateľské záujmy respondentov

S potešením môžeme konštatovať, že tí, ktorí našu (a zrejme aj vašu) knižnicu navštevujú, sú aktívnymi čitateľmi. Respondenti, ktorí sa zapojili do prieskumu, čítajú radi a veľa - ich čitateľské záujmy sú bohaté a rozmanité. Na otázku **čo najradšej čítajú** odpovedalo 100 % respondentov. A z ponúknutých ôsmich možností na zakrúžkovanie každý respondent zakrúžkoval priemerne tri.

Čo najradšej čítajú dospelí respondenti

Čo najradšej čítate?	
Druh kníh	Per- centuálny podiel
a) dobrodružné romány, detektívky	15,6 %
b) romány zo súčasnosti, humor	19,5 %
c) romány pre ženy	7,3 %
d) faktografia	9,1 %
e) cestopisy, životopisy	10,5 %
f) odborné knihy z oblasti...	19,5 %
g) mám rád/rada všetko	5,4 %
h) iná literatúra	13,1 %

V obľúbenosti čítaného u dospelých respondentov sa na naj-

vyššej úrovni umiestnili rovnocenne romány zo súčasnosti s humorm a odborné knihy z rôznych vedných oblastí. Za nimi nasledujú dobrodružné romány s detektívkami, možnosť iná literatúra, faktografia, romány pre ženy a „všetko“.

V špecifikácii oblastí **z odborných kníh ženy** uprednostnili psychológiu, umenie, hudbu, kultúru, výskumy, sociológiu, spoločenské vedy, pedagogiku, jazykovedu, psychiatriu, literárnu vedu, cestovný ruch, fotografiu, film, divadlo a pod. V špecifikácii **inej literatúry** uviedli množstvo svojich ďalších čitateľských záujmov: beletria, literatúra faktu, fantasy literatúra, záhadné, napínavé, historické a vtipné romány, klasická literatúra, mládežnícke romány, beletria z obdobia slovenského realizmu, knihy z lekárskeho prostredia, thrillery, jazykové učebnice, encyklopédie, knihy z prírodovedy, cudzojazyčné zjednodušené knihy, humor, sci-fi, horory, mystery, záhady, medzivojnová literatúra, Styron, sprievodcovia, poviedky, filozofické knihy, Evitovky alebo knihy podľa momentálnej nálady.

Muži v špecifikácii oblastí **odborných kníh** vyzdvihli históriu, spoločenské vedy, stavebníctvo, environmentalistiku, permakultúru, financie, ekonómiu, hudobnú vedu, elektro aj právo. V špecifikácii **inej literatúry** u nich prevládala technika a pokrok, technológie materiálového a strojárkeho inžinierstva, klasika, historické romány, vojnové romány, sci-fi, fantasy literatúra, horor, internet a humor.

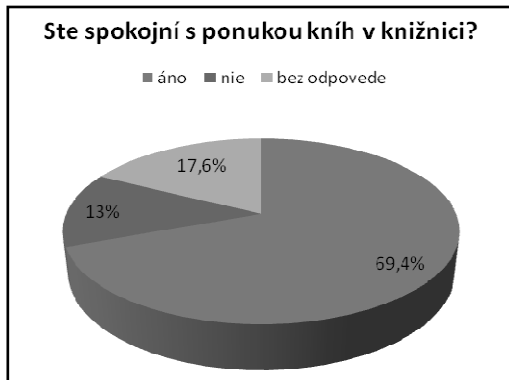
Čo najradšej čítajú deti do 15 rokov

Čo najradšej čítaš ?	
Druh kníh	Percentuálny podiel
a) rozprávky, povesti, bájky	9,4 %
b) sci-fi, fantasy	18,8 %
c) dobrodružné romány, detektívky	31,2 %
d) romány zo súčasnosti, humor	15,6 %
e) mám rád/rada všetko	12,5 %
f) iná literatúra	12,5 %

Na najvyššej úrovni sa u detí do 15 rokov umiestnili dobrodružné romány s detektívkami, za nimi sa umiestnilo sci-fi s fantasy, romány zo súčasnosti s humorom. Za rovnocenne umiestnenými kategóriami iná literatúra a „všetko“ rebríčok obľúbenosti uzatvára kategória rozprávok, povestí a bájok.

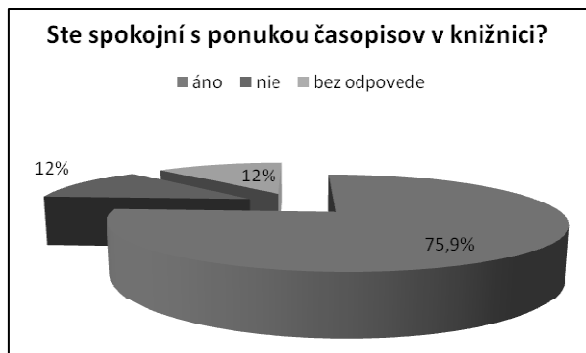
Dievčatá do 15 rokov v špecifikácii **inej literatúry** vyzdvihli rozprávky v angličtine, chlapci uviedli knihy o športe aj o zvieratách a encyklopédie.

Skúmaná oblasť čitateľských záujmov u dospelých i u detí do 15 rokov jednoznačne potvrdila aj ich maximálny záujem o odbornú literatúru, ktorá súvisí buď s prácou, školou, s ďalším vzdelávaním počas života, s voľno-časovými záujmami, alebo jednoducho s informačnou hodnotou tejto literatúry.

Obe kategórie respondentov - dospelí aj deti do 15 rokov radi chodia do knižnice, lebo v nej majú veľký výber nielen kníh, ale aj časopisov. Potešilo nás, že s ponukou kníh je v našej knižnici spokojných vyše 69 % respondentov.

Vždy sa však nájde kniha, ktorá vo fonde chýba - ani knižnica nemôže mať všetko. Teda naša nemôže (dokonca jeden respondent vyjadril svoje presvedčenie, že by si zaslúžila mať právo povinného výtlačku). Takmer 26 % respondentov vo voľnej odpovedi odporučilo zintenzívniť kúpu nových kníh a uviedlo konkrétne tituly, ktoré by bolo potrebné doplniť do fondu knižnice.

S ponukou časopisov v našej knižnici vyjadrilo spokojnosť vyše 75 % respondentov (zoznam novín a časopisov dochádzajúcich na rok 2011 je zverejnený na www.mestskakniznica.sk).

V dotazníku sme sa pýtali aj na **oblíbených slovenských a zahraničných autorov**.

U **dospelých respondentov** najvyššiu priečku oblíbeného rebríčka slovenských autorov rovnocenne obsadili Dominik Dán a Eva Urbaníková a medzi oblíbenými zahraničnými autormi sa najvyššie umiestnili Paolo Coelho a Aghata Christie.

U **detí do 15 rokov** medzi slovenským autormi zvíťazila Mária Ďuričková a zo zahraničných autorov prvé miesto jednoznačne obsadil Thomas Brezina.

V oblíbenosti oboch kategórií respondentov vedú zahraniční autori pred slovenskými.

Ak máme zhodnotiť čitateľské záujmy v oboch sledovaných kategóriách respondentov, môžeme skonštatovať, že sú bohaté a rozmanité. Rozmanitosť záujmov predstavuje výhodu pre každú verejnú knižnicu s univerzálne budovaným knižničným fondom. Všetky vekové i profesijné kategórie čitateľov si vo verejnej knižnici nájdu to, čo potrebujú. Ak má knižnica navyše výhodu dostatku finančných prostriedkov na nákup noviniek z knižného trhu, aby jej fond bol celistvý, kontinuálne sa rozvíjajúci a pokrývajúci novinky na knižnom trhu, bude čitateľmi dostatočne navštevovaná k jej spokojnosti.

2. Spokojnosť s výpožičnými službami

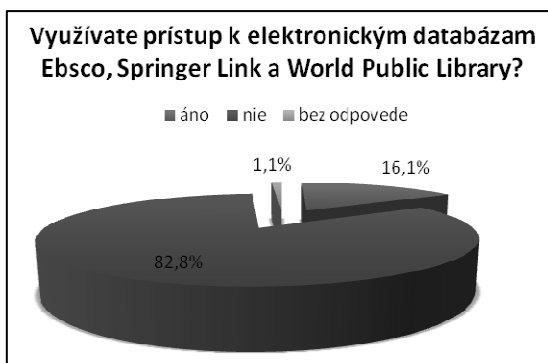
Dotazník prieskumu obsahoval otázky, ktoré zisťovali aj spokojnosť čitateľov s výpožičnými a ďalšími službami knižnice. Výpožičné služby knižnice využívajú všetci respondenti, celkovo sú s nimi spokojní, ale žiadalo by sa vyjsť im v ústrety v oblasti efektívnych a spoľahlivých elektronických služieb. Až 64,8 % našich respondentov ešte nikdy neplatilo pokutu za oneskorené vrátenie vypožičaných kníh, patria k zodpovedným čitateľom, ktorí si termíny vrátenia vypožičaných kníh dokážu ustrážiť.

Okrem toho dotazník zisťoval, či sa im v knižnici páčia priestory. Tí z vás, ktorí našu knižnicu poznáte, ste určite postrehli, že knižnica sídli v troch budovách na Laurinskej, Klariskej a Kapucínskej ulici. Respondenti hodnotili všetky priestory. Celkovo uviedli, že vyše 84 % z nich je s priestormi knižnice spokojných. Zaujímavé poznatky k priestorom knižnice sme získali z voľných odpovedí respondentov, v ktorých mohli komentovať svoje názory. Tak sa knižnica dozvedela, čo respondentom prekáža alebo čo by odporučili zrekonštruovať. Každá knižnica, nielen tá naša, si musí dávať pozor na bezpečnosť a personálnu obsluhu šatní, lebo zazneli aj hlasy, že niektoré pani šatniarky treba vymeniť za uzamykateľné skrinky. Čistota priestorov je mimoriadne dôležitá, na policiach s knihami nesmie byť prach. Knihy nemajú byť natlačené jedna na druhú, aby sa z políc dali ľahko vyberať. Deti do 15 rokov si zas predstavujú krajšie police na knihy a útulnejšie priestory. A aby v tých priestoroch boli umývateľné stavebnice či guľôčky, vhodné hračky pre najmenších.

Zároveň by sa v priestoroch knižnice mali nachádzať príjemné, milé a ochotné knihovníčky, ktoré vedia odpovedať na akúkoľvek otázku a poskytnúť akúkoľvek informáciu. Inými slovami povedané - inteligentný, erudovaný a ochotný personál, ktorý je tam pre nich -nie sám pre seba. Prevažná väčšina respondentov - až takmer 90 % - je s prístupom personálu knižnice spokojná, niektorí

zdupľovali, že až príliš a vyjadrili pracovníkom úctu a vďaku. No vo voľnej odpovedi pár respondentov viac kritizovalo ako chválilo. Mnohí z vás vedia, akým problémom býva získať do služieb, na slaboplatené miesto, erudovaného človeka - nehovoriac o tom, že okrem platu je nevýhodou aj práca na zmeny, väčšinou do večera. Aj preto sa v priestoroch knižnice niektorí čitatelia stretli s knihovníčkami, ktoré boli niekedy nepríjemné, ktoré neovládali niektoré technické činnosti akými sú kopírovacie služby, či prevádzka automatizovaných výpožičných služieb, či ktoré vytvárajú v knižnici klebetný krúžok s obsahom vlastného súkromného života a ohovárania kolegýň. Vo verejných službách je to neúnosné a respondenti to dali najavo. Keď aj v malom zlomku percenta.

Webová stránka knižnice sa ukázala vo svetle dôležitého informačného a komunikačného kanálu, knižnica bez webu nie je zaujímavá. Myslí si to okolo 64 % respondentov. Získavajú z nej prehľad o novinkách, podujatiach, o výpožičnom čase a jeho úpravách, o rôznych zmenách či obmedzeniach v prevádzke, majú na nej kontakty na pracoviská a zodpovedných zamestnancov, elektronický katalóg a mnohé ďalšie informácie. Viac ju navštevujú dospelí respondenti. Deti do 15 rokov poväčšine uviedli, že o nej nevedeli, že ju nepotrebujú, nezaujímajú ich, nemôžu alebo nemajú čas na surfovanie po nej. Vo voľnej odpovedi predovšetkým dospelí respondenti zdôraznili, že treba klásť dôraz na aktualizácie, na rýchle zverejňovanie aktuálneho diania v knižnici, či napr. na zjednoduše-

nie počtu klikaní pri jej využívaní. Ľudia chcú mať všetko hneď pred očami, na zdĺhavé hľadanie nezvyšuje čas ani trpezlivosť.

Pýtali sme sa aj na využívanie služieb elektronických databáz Ebsco, SpringerLink a World Public Library, ktoré sú prístupné prostredníctvom webovej stránky. Nakoľko databázy sú v anglickom jazyku, odpoveď respondentov nás neprekvapila - databázy nevyužíva takmer 83 % respondentov.

Osobitnú kategóriu tvorí elektronický katalóg, prístupný z webovej stránky, ktorý využíva 63 % spokojných respondentov. Musí byť maximálne spoľahlivý, mal by poskytovať výpovednú a správnu informáciu o knihe vo fonde a nielen to, mal by umožňovať komfortné možnosti rezervovania dokumentov, predlžovania výpožičnej doby dokumentov, mal by zreteľne prezentovať novo zakúpené knihy v knižnici a o tých spracovaných by mal poskytnúť maximum informácií napr. aj vo forme upútavky z obálky knihy, ukážky z textu knihy, obrázku, mp3 a pod. Respondenti nevidia legislatívne obmedzenia v Knižničnom systéme SR (autorský zákon a pod.), ktoré slovenským knižniciam zväzujú ruky a spôsobujú tým zreteľné zaostávanie za vývojom zahraničných knižníc.

Prieskum, ktorý knižnica realizovala v roku 111. výročia svojho založenia, ukázal, ktorým smerom ďalej ísť. Keď sa čitateľov opýtate, odpovedia. Koľko ľudí, toľko chutí i názorov. Komunikácia s čitateľmi je dôležitá pre každú inštitúciu. Viacero verejných knižníc realizuje takéto prieskumy pravidelne a viacero z nich - rovnako ako tá naša - vie, že nie vždy sa na riešenie zistených skutočností nájde aj prislúchajúce finančné zázemie. Preto sa spolieha na potenciál ľudí v nej zamestnaných, lebo nech je ako chce, množstvo vecí závisí práve od nich.

Tak nech sa nám i vám všetkým darí!

Ako sa predstavili knižnice na tohtoročnej Bibliotéke ...?

Lýdia Čelková

Knižnice na Bibliotéke 2011

Po dlhšej prestávke bolo tohto roku knižnice na Bibliotéke opäť nielen vidieť, ale aj počuť. 19. ročník medzinárodného knižného veľtrhu Bibliotéka, ktorý sa uskutočnil v bratislavskej Inchebe v dňoch 3. – 6. 11. 2011, prezentoval v samostatných výstavných stánkoch dve vedecké knižnice a verejné knižnice dvoch samosprávnych krajoch (Trnava, Žilina).

Z vedeckých knižníc predstavovala širokej a odbornej verejnosti **Slovenská národná knižnica** v Martine nielen služby, ale predovšetkým svoje špecifické vydateľské tituly z oblasti biografie, retrospektívnej bibliografie, personálnej bibliografie, dejín knižnej kultúry, genealógie, ďalej rôzne vedecké zborníky, či pramenné materiály. Všetky vystavované tituly, nemali „konkurenciu“ v iných vydateľstvách, čo sa odrazilo na záujme návštevníkov. Druhou inštitúciou bolo **Centrum vedecko-technických informácií SR** s množstvom prospektov a informačných materiálov, ktoré informovali záujemcov, ako postupovať pri hľadaní odborných informácií. V súlade s heslom - *spájame vás so svetom informácií* - zoznamovali pracovníci v stánku s možnosťami prístupu k elektronickým informačným zdrojom, ako aj projektmi na podporu výskumu a vývoja, popularizácie vedy a techniky v spoločnosti.

Tohto roku prezentoval **Trnavský samosprávny kraj** (inšpirovali sa vlnajším žilinským vstupom knižníc na Bibliotéku) svoje regionálne knižnice - *Knižnicu Juraja Fándlyho* (Trnava), *Galantskú knižnicu* (Galanta), *Záhorskú knižnicu* (Senica) a *Žitnoostrovnnú knižnicu* (Dunajská Streda). Propagačné materiály o službách knižníc a vydania jednotlivých knižníc, ako aj prehľadná skladačka

o regionálnych knižniciach kraja a pod. dôstojne informovali návštevníkov. Náhodne som oslovila dvoch záujemcov, ktorí si odnášali brožúrky zo stánku, čo ich zaujalo – výberová personálna bibliografía Jána Stacha („*mám veľmi rád Stachove preklady, preto si rád pozriem prierez jeho tvorby*“), ďalšou bolo 60-te výročie Galantskej knižnice („*som galantská rodáčka a na túto knižnicu mám len tie najlepšie spomienky*“). Do sprievodného programu Bibliotéky prispel literárny klub Fórum humoristov pri Knižnici Juraja Fándlyho s programom *Netlačte sami do rodiny* (Jana Blašková, Peter Dobák, Eva Jarábková-Chabadová, Mariám Makar Mrva, Zdenko Šimko, Beáta Vargová- Kuracinová), ktorí prítomných pozabávali ukážkami zo svojej tvorby v írečitej „trnafčine“.

Knižnice **Žilinského samosprávneho kraja** predstavili na Bibliotéke vydania a informačné materiály *Krajskej knižnice v Žiline*, *Kysuckej knižnice* (Čadca), *Liptovskej knižnice Gašpara Féjerpataky – Belopotockého* (Liptovský Mikuláš), *Oravskej knižnice Antona Habovštiaka* (Dolný Kubín), *Turčianskej knižnice* (Martin). Tohto roku „vsadili“ na bohatý sprievodný program. Každý deň prezentovali **vít'azné knihy regionálnych čitateľských súťaží 2010** v kategórii beletria a kategórii odborná literatúra, ku ktorej nechýbal ani prehľadný leták. Návštevníci Bibliotéky sa tak mali možnosť zoznámiť s ***Knihou Liptova*** (M. I. Chovan: *Pribina - meč a kríž, Bitka pri Vavrišove*), ***Knihou Oravy*** (E. Kurjaková: *Povesti spod Pilska*, E. Kurjaková: *Viac ako sto*), ***Knihou Turca*** (J. Novák - J. Roháč: *Heraldik bez erbu*, M. Zjavková: *Torty a múčniky*), ***Knihou Kysúce*** (T. Križka: *Kresbička drobná navždy visí v ráme*, J. Velička: *Kysuce od Vianoc do Vianoc*), ***Knihou Horného Považia*** (I. V. Hudec: *Trnové*, B. Jarošová: *Srdečný pozdrav z dovolenky*). Výsledky súťaží ukázali úplne iný pohľad na najzaujímavejšie knihy, ktoré oslovili čitateľov, s akým sa stretávame na stránkach literárnych periodík. Tak, ako v kuloároch povedali: „*zaujímavé a prekvapivé*“. Táto prezentácia by si bola zaslúžila aj o čosi väčší záujem zo strany, najmä tých „domácich“ bratislavských knihovníkov.

Uvedené aktivity knihovníkov doplnil v rámci **Festivalu det-**

skej knihy na tohtoročnej Bibliotéke metodický seminár pre pracovníkov knižníc *o čítaní s porozumením*, ktorý viedla Timotea Vráblová, prezidentka Slovenskej sekcie IBBY a jeho garantom bola Slovenská asociácia knižníc.

**Ešte o jednom podujatí v rámci jubilea
Mestskej knižnice v Bratislave ...**

Lýdia Čelková

Jubileum po celý rok

Už po celý rok si pripomína **Mestská knižnica v Bratislave** rôznymi formami svoje významné jubileum – **111. výročie** svojho vzniku (1. 10. 1900). Pre svojich pracovníkov, knihovníkov verejných i ďalších knižníc pripravila v rámci jubilea viacero odbornovo-vzdelávacích podujatí.

Jedným z nich bola (21. 10. 2011) prednáška Ing. Miroslavy Loydlovej, PhD. z katedry marketingu Ekonomickej univerzity pod názvom **Trhovanie v knižniciach** o uplatňovaní marketingu vo verejných knižniciach. Predstavila základné nástroje marketingu s dôrazom na marketingovú komunikáciu a možnosti ich aplikácie v podmienkach knižníc. Zvlášť sa venovala dotazníkovému prieskumu (21 otázok), ktorý realizovala práve v Mestskej knižnici v Bratislave (bol podkladom k jej dizertačnej práci). Vzhľadom na skutočnosť, že autorka má blízko ku knižniciam (absolventka Strednej knihovníckej školy), boli jej závery aj odporúčania adresné, vychádzali z reálnych možností knižníc. Upozornila napr. na nutnosť vypracovať marketingovú stratégiu knižnice, budovať imidž knižnice, spolupracovať s médiami (hľadať neformálne cesty), komunikovať smerom dovnútra organizácie, propagovať prácu jednotlivcov, povzbudzovať pracovníkov s novými myšlienkami, udržiavať kontakt s čitateľmi (spolok priateľov knižnice), využívať popularitu celebrit,

prehlbovať spoluprácu so študentmi a pedagógmi (využiť ich tvorivý potenciál) a pod. Zdôraznila, že „*podstatná časť úspechu takej organizácie, akou je knižnica, spočíva v tom, že ju treba poznať. Ak verejnosť nedostane dostatočné množstvo informácií o ponuke jej služieb – bez toho, aby tieto informácie sama musela vyhľadávať – nebude mať záujem o návštevu*“.

Pestrá diskusia doplnila prednášku a ukázala, že pre každého, teda aj pre knižnice platí: „ *kto chce hľadá spôsoby, kto nechce, hľadá dôvody*“.

**Informácie, poznámky, udalosti,
jubileá, blahoželanania...**

Medaila pre Silviu Stasselovú

Predsedička Spolku slovenských knihovníkov a tajomníčka Sekcie IFLA MLAS/IFLA Officer, Ing. Silvia Stasselová, bola ocenená medailou za rozvoj medzinárodných vzťahov v knihovníctve na pôde IFLA a vo svete. Medailu Ing. Silvii Stasselovej udelila Maďarská knižnícka asociácia na svojom Valnom zhromaždení MKE v Pécsi (14. júla 2011), za účasti Dr. Miklósa Réthelyiho, maďarského ministra národných zdrojov a 700 účastníkov valného zhromaždenia. Udelenie medaily predsedníčke Spolku slovenských knihovníkov ocenilo aj Ústredie IFLA – Medzinárodnej federácie knižničných asociácií a inštitúcií, ktorá je vrcholnou medzinárodnou knižníckou organizáciou so sídlom v Haagu. IFLA je globálnym hovorcom knižníckej a informačnej profesie vo svete.

(prebraté z internetu)

Vysokoškolské štúdium knihovníctva na Slovensku už má šesťdesiatku

V roku 1951 (október) bolo prvýkrát otvorené vysokoškolské

štúdium knihovníctva na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave vo forme dvojročného jednopredmetového štúdia, hoci prvé zmienky siahajú už do roku 1923 otvorením lektorátu na obdobie 9 rokov (1923 – 1931) pod vedením Dr. Jana Emlera a neskôr Marie Ludmily Černej.

Vysokoškolské štúdium v školskom roku 1951/1952 sa realizovalo na Katedre slovenčiny, o rok neskôr už na Katedre knihovedy a novinárstva. Separátna Katedra knihovníctva vznikla v roku 1961 s vedúcim katedry doc. Štefanom Pasiarom. Odvtedy funguje katedra ako samostatné pracovisko, ktoré prešlo vzhľadom na transformáciu obsahu štúdia niekoľkými zmenami názvu: v roku 1967 vznikla Katedra knihovedy a vedeckých informácií, v roku 1991 sa premenovala na Katedru knihovníctva a vedeckých informácií. Súčasný názov Katedra knižničnej a informačnej vedy nesie pracovisko od r. 1999. Do roku 2002/2003 patrila Katedra knižničnej a informačnej vedy medzi jediné vysokoškolské pracovisko ponúkajúce štúdium knihovníctva na Slovensku.

V súčasnosti katedra ponúka tri bakalárske programy: informačné štúdiá, dejiny knižnej kultúry, literárna komunikácia a knižnice, jeden magisterský študijný program pod názvom informačné štúdiá a 4-ročný doktorandský študijný program knižničná a informačná veda.

Počas 60-ročnej existencie na katedre pôsobilo a pôsobí mnoho významných osobností slovenského knihovníctva, ako aj aktívnych vedeckých a pedagogických pracovníkov. Štúdium na katedre ukončilo viac ako 1200 absolventov a 30 vedeckých aspirantov.

(prebraté z internetu)

Významné životné jubileá

V tomto roku sa dožívajú významných životných jubileí dve dlhoročné a známe členky Spolku slovenských knihovníkov, predstaviteľky dvoch knižničných generácií. Sú to **Doc. PhDr. Gabriela**

Žibritová, CSc. a PhDr. Danka Birová, ktoré určite netreba knihovníckej verejnosti predstavovať. Blahoželáme im a prajeme obom pevné zdravie, pohodu a veľa tvorivých síl a nápadov.

(V)

Učebnice angličtiny

Univerzitná knižnica v Bratislave v spolupráci s Britským centrom otvorili (26. 10. 2011) v priestoroch dvorany UK výstavu **English is easy**, ktorá predstavuje širokej verejnosti prehľad učebníc angličtiny, z ktorých sme sa učili kedysi a dnes. Prierez vývoja učebníc a učebných textov angličtiny je zaujímavým obrazom, ako sme sa u nás zoznamovali s týmto jazykom, ktorý je dnes najrozšírenejším dorozumievacím zahraničným jazykom na Slovensku.

Otvorenie sa uskutočnilo za prítomnosti veľvyslankyne Veľkej Británie a Severného Írska na Slovensku J. C. Susannah MONTGOMERY, ktorá neskôr v prednáškovej sále UK informovala o iniciatíve Great k pripravovanej olympiáde a paraolympiáde 2012 v Londýne a besedovala s prítomnými. Výstava bola prístupná v Univerzitetnej knižnici do 11. 11. 2011.

Lýdia Čelková

90 rokov Filozofickej fakulty (1921 - 2011)

Filozofická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, ktorá patrí medzi najstaršie fakulty Univerzity Komenského, si v tomto akademickom roku pripomína 90. výročie začiatku svojej činnosti. V dňoch 24. - 25. októbra sa uskutočnili na pôde fakulty a univerzity ústredné oslavy tohto výročia.

(prebraté z internetu)

Vydavateľ a redakčná rada opäť
(už dvadsiaty tretíkrát)
ďakujú všetkým fyzickým a právnickým
osobám za pomoc, vďaka ktorej uzrelo svetlo sveta a
mohlo byť všetkým členom Krajskej pobočky SSK BK
doručené
toto číslo Občasníka.
Ďakujeme tiež všetkým autorom
príspevkov, ktoré sú v ňom uverejnené, za to,
že neváhali vziať do ruky „pero“ a prispieť tak
k dotvoreniu a ozvláštneniu jeho obsahu.

**Všetkým,
ktorým sa nedostalo niektoré číslo
Občasníka v tlačenej podobe do rúk,
oznamujeme, že čísla,
ktoré vyšli od roku 2000, si môžu prezrieť
v elektronickej podobe na adrese:**

<http://www.kniznica-ruzinov.sk/?obcasnik-knihovnikov-bratislavskeho-kraja>

